

SØKERVEILEDER – HULE EIKER

VEILEDER FOR TILTAK I UTVALGT NATURTYPE ETTER
NATURMANGFOLDLOVEN

INNHold

Innhold	1
Søkerveiledning	2
1. Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven	2
2. Kommuneplanens bestemmelser	2
3. Når skal du søke?.....	3
4. Slik søker du.....	4
5. Kostnader.....	4
6. Akutt fare.....	5

Intern Rev nr.		Dato:	Utarbeidet av:	Kontrollert av:	Godkjent av:
02	Gjeldende revisjon V.02. Det er lagt til informasjon om naturbase i kap. 3 og utført mindre rettelser.	04.05.2023	PA		
01	V.01	16.12.2019	PA	DBH	DBH
00	Første utkast	06.12.2019	PA	DBH, TO	

SØKERVEILEDNING

Skal du felle eller beskjære større eiketrær der du selv er grunneier må du i noen tilfeller søke om dette. I Sandefjord kommune er dette regulert gjennom forskrift om utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven og egne bestemmelser i kommuneplanen. En oversikt over regelverk og hvordan du skal gå fram dersom du har et eiketre som er beskyttet etter forskrift eller kommuneplan, er beskrevet i denne veiledningen.

1. FORSKRIFT OM UTVALGTE NATURTYPER ETTER NATURMANGFOLDLOVEN

Forskriften er vedtatt av klima- og miljødepartementet 2011 med hjemmel i naturmangfoldloven.

[LENKE TIL FORSKRIFTENS § 3](#)

Utdrag fra forskriftens § 3 definerer på hvilke trær som omfattes av forskriften:

«Med hule eiker menes eiketrær som har en diameter på minst 63 cm, tilsvarende omkrets på 200 cm, samt eiketrær som er synlig hule og med en diameter på minst 30 cm, tilsvarende omkrets på minst 95 cm. Diameter og omkrets måles i brysthøyde (1,3 m) over bakken. Synlig hule defineres til å være eiketrær med et indre hulrom som er større enn åpningen og der åpningen er større enn 5 cm". Unntatt er hule eiker i produktiv skog.»

Siste linje i avsnittet over gir rom for tolkning og det har senere blitt presisert fra bla. [klima- og miljødepartementet hva som gjelder i grensegangen til produktiv skog](#).

Det er uttalt fra Klima- og miljødepartementet at for flerstammede trær er det målet på hver enkelt stamme som skal måles. Dersom det ikke er hulrom mellom stammene 130 cm over bakkenivå regnes dette som en stamme.

Dersom bakkevivaet varierer rundt treet er det naturlig å benytte en gjennomsnittshøyde ved målingen.

Forskriften gjelder også for stående døde trær.

[Alt om hule eiker og gjeldene regler leser du på www.hule-eiker.no](#)

[Oversikt over kartlagte eiker finner du i Miljødirektoratets naturbase.](#)

2. KOMMUNEPLANENS BESTEMMELSER

Ny bestemmelse og retningslinjer i [kommuneplanen for Sandefjord kommune 2019-2031](#) ble vedtatt 24. september 2019 (Figur 1). I andre ledd er bestemmelsen om at hule eiketrær som er omfattet av forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven skal bevares. Dette betyr at dersom du skal gjøre et vesentlig inngrep i et slikt tre må du søke kommunen etter plan- og bygningsloven.

1.7.3 Naturmangfold

Før tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-1 tillates, skal hensynet til naturmangfold vurderes i henhold til naturmangfoldlovens §§ 7-12.

Hule eiketrær slik de er definert i «Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven», skal bevares.

Retningslinjer:

Store, enkeltstående varmekjære lauvtrær, eksempelvis eik, bøk, alm, ask, lind, lønn og svartor bør bevares. Store trær defineres som trær med stammeomkrets over 150 cm, målt 1,3 meter over terreng.

Bevaring av trær innebærer at det avsettes tilstrekkelig plass på eiendommen på, over og i bakken til at treets rotsystem og krone kan utvikle seg fritt. Inngrep, bygge- og anleggsvirksomhet innenfor en omkrets som tilsvarer kronens største utstrekning bør ikke forekomme.

Figur 1: Utdrag fra kommuneplanbestemmelsene kap. 1.7.3 Naturmangfold

I tillegg er det vedtatt retningslinjer (Figur 1, 3. og 4. avsnitt) om at store trær generelt bør bevares i kommunen. Retningslinjene er i første rekke myntet på kommunens egne arealplanleggere, slik at store trær skal ivaretas i den kommunale planleggingen. Dette er fordi store trær har en vesentlig betydning for naturmangfoldet i Sandefjord. Store trær blir ofte felt før de blir virkelig gamle og kommer i sine mest verdifulle livsstadier, og det tar naturligvis svært lang tid å få opp nye store trær. Har du et varmekjært løvtre på mellom 150 og 200 cm i omkrets bør dette bevares, men det krever ingen søknad etter plan- og bygningsloven dersom du ønsker å beskjære eller felle treet.

Mye av det viktige biomangfoldet i trær er knyttet til hulrom, dype barksprekker og død ved, og organismer som benytter seg av disse er for eksempel mange fugler, flaggermus, insekter, moser, sopper og lav. I en hul eik kan det leve opp mot 1500 ulike arter og flere av disse kan være sjeldne og utryddingstruede. De viktigste trusslene mot store eiketrær er i dag arealendringer, for eksempel i forbindelse med effektivisering av landbruksareal eller fordi det er planlagt utbygging av hus eller veier. En del hule eiketrær felles også i frykt for at de skal velte og skade mennesker, eller fordi trærne skygger for en del av en hustomt.

Det er mulig å søke miljøforvaltningen om midler til å skjømte gamle eiketrær. Det kan gjøres via Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter. Fristen for å søke er 15. januar hvert år.

[LENKE TIL SØKNADSSKJEMA](#)

3. NÅR SKAL DU SØKE?

Felling, topping og annen vesentlig beskjæring av krone eller rotsone til forskriftseiker (kap. 1), krever søknad etter plan og bygningsloven (kap. 2). Generelt er det slik at dersom tiltaket kan tenkes å gå ut over treets vitalitet eller livslengde, så er det søknadspliktig.

Noen trær er i tillegg regulert til bevaring gjennom lokale reguleringsplaner. Reguleringsplaner kan du finne i kartet på kommunens hjemmesider.

[LENKE TIL KOMMUNEKARTET](#)

Dersom treet er registrert i Miljødirektoratets naturbase, kan man få opp et faktaark om lokaliteten. På faktaarket er det bilde av lokaliteten og det vil stå beskrevet noe om naturens viktighet og tilstand. Dersom treet er registrert, eller treet ligger i et område som er registrert, for eksempel at det er en del av en eikeskog, gjelder [aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven \(§ 6\)](#). Det betyr at enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturen. Ta gjerne kontakt med kommunen om du har spørsmål til en slik registrering.

[LENKE TIL MILJØDIREKTORATETS NATURBASE](#)

Du trenger ikke søke for å utføre mindre beskjæring (for eksempel fjerning av døde og tørre greiner eller mindre korrigerende av levende greiner) av trær som er vernet i kommuneplan eller reguleringsplan. Slik beskjæring anses som vedlikehold, men bør skje i samråd med en erfaren trepleier (arborist). En arborist vil kunne sikre at beskjæringen ikke ødelegger for trets vekstvilkår.

4. SLIK SØKER DU

Slik går du fram:

1. NABOVARSEL

- Først må du sende nabovarslet iht. plan- og bygningslovens § 21-3. I nabovarslet må det framkomme at det søkes om dispensasjon fra reguleringsplan eller kommuneplanens bestemmelser. Når svarfristen for naboene har gått ut, sender du inn en søknad om dispensasjon til post@sandefjord.kommune.no

2. SØKNAD

- Søknaden må inneholde:
  - I. en begrunnelse for hvorfor du vil felle treet, jf. plan- og bygningslovens § 19-1 og § 19-2
  - II. en beskrivelse av trets art, stammeomkrets og tilstand
  - III. et kart hvor treet er avmerket
  - IV. fotodokumentasjon av treet
  - V. dokumentasjon fra en sertifisert trepleier (arborist), hvis treet er skadet eller kan skade bygninger eller personer
  - VI. kopi av kvittering for nabovarsel og eventuelle merknader fra naboene

Behandlingstid for søknad om felling av trær med dispensasjon fra plan er inntil 12 uker.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal få mulighet til å uttale seg før det gis dispensasjon fra planer.

5. KOSTNADER

Søknaden om dispensasjon medfører gebyr uansett om det gis avslag eller tillatelse til omsøkt tiltak. Det kan være fornuftig å ta kontakt med kommunen før det sendes en søknad, men det forutsetter at du har satt deg inn i reglverket som er gjennomgått i denne veiledningen.

Felling uten tillatelse kan medføre ytterligere kostnader og eventuelle krav om oppretting av miljøforringelse.

6. AKUTT FARE

Hvis en akutt situasjon gjør at treet utgjør en fare og må felles umiddelbart må du kontakte kommunen samt grunneier dersom det er på annens grunn. Utemom åpningstid kan du kontakte Sandefjord brann og redning.

[LENKE TIL SANDEFJORD BRANN OG REDNING](#)

